

Forslag til udvikling af læreruddannelsen

Tema B: Bedre fastholdelse og rekruttering

Forslag til udvikling af læreruddannelsen	1
Indledning	5
Baggrund.....	5
Notatets opbygning	5
Arbejdsgruppen.....	6
Baggrundsdata	7
1. Karaktergennemsnit.....	7
2. Frafald.....	8
3. Optag.....	8
4. De studerendes uddannelsesbaggrund	9
1. Scenarier for fastholdelse: Professionel og ambitiøs studiekultur	10
1. Genstand (Hvad).....	10
2. Formål (Hvorfor).....	10
3. Analyse/baggrund.....	10
4. Principper bag løsningsforslag	10
5. Referencer	11
Delscenarie 1A: Flere timer	11
6. Outline (Hvordan & hvornår).....	11
7. Økonomi & ressourcer	12
8. Behov for regelændringer.....	13
9. Sammenhænge.....	13
10. Opmærksomhedspunkter.....	13
Delscenarie 1B: Tættere kontakt og mere feedback.....	13
11. Outline (Hvordan & hvornår).....	13
12. Økonomi & ressourcer	14
13. Behov for regelændringer.....	14
14. Sammenhænge.....	14
15. Opmærksomhedspunkter.....	14
Scenarie 1C: Deltagelsespligt og fremmødere registrering	14
16. Outline (Hvordan & hvornår).....	14
17. Økonomi & ressourcer	15
18. Behov for regelændringer.....	15
19. Sammenhænge.....	15
20. Opmærksomhedspunkter.....	15

Scenarie 1D: Studieunderstøttende tiltag	16
21. Outline (Hvordan & hvornår).....	16
22. Økonomi & ressourcer	17
23. Behov for regelændringer.....	17
24. Sammenhænge.....	17
25. Opmærksomhedspunkter.....	17
Scenarie 1E: LG-elementernes placering - særlig fokus på 1. år	18
26. Outline (Hvordan & hvornår).....	18
27. Økonomi & ressourcer	18
28. Behov for regelændringer.....	18
29. Sammenhænge.....	18
30. Opmærksomhedspunkter.....	18
NB: Scenarie 1F: Styrkede bedømmelseskriterier til eksamen	19
2. Scenarier for fastholdelse og rekruttering: Optag og adgangskrav	20
1. Genstand (Hvad).....	20
2. Formål (Hvorfor).....	20
3. Analyse/baggrund.....	20
4. Principper bag løsningsforslag	21
5. Referencer	21
Delscenarie 2A: Justerede optagelsessamtaler.....	22
6. Outline (Hvordan & hvornår).....	22
7. Økonomi & ressourcer	22
8. Behov for regelændringer.....	23
9. Sammenhænge.....	23
10. Opmærksomhedspunkter.....	23
Delscenarie 2B: Justerede karakterkrav	23
11. Outline (Hvordan & hvornår).....	23
12. Økonomi & ressourcer	24
13. Behov for regelændringer.....	24
14. Sammenhænge.....	24
15. Opmærksomhedspunkter.....	25
Delscenarie 2B: Nedsættelse af datagruppe/ekspertgruppe	25
16. Outline (Hvordan & hvornår).....	25
17. Økonomi & ressourcer	26
18. Behov for regelændringer.....	26
19. Sammenhænge.....	26
3. Scenarier for rekruttering: En positiv grundfortælling	27
1. Genstand (Hvad).....	27
2. Formål (Hvorfor).....	27
3. Analyse/baggrund.....	27
4. Principper bag løsningsforslag	27
5. Referencer	27
6. Outline (Hvordan & hvornår).....	28

4. Scenarier for rekruttering: Samarbejde med ungdomsuddannelser.....	29
1. Genstand (Hvad).....	29
2. Formål (Hvorfor).....	29
3. Analyse/baggrund.....	29
4. Principper bag løsningsforslag.....	29
5. Referencer.....	29
Delscenarie 4A: Samarbejde med STX samt ændring af bekendtgørelse	30
6. Outline (Hvordan & hvornår).....	30
7. Økonomi & ressourcer.....	30
8. Behov for regelændringer.....	30
9. Sammenhænge.....	30
10. Opmærksomhedspunkter.....	30
Delscenarie 4B: Samarbejde med HF (og VUC)	31
11. Outline (Hvordan & hvornår).....	31
12. Økonomi & ressourcer.....	31
13. Behov for regelændringer.....	31
14. Sammenhænge.....	31
15. Opmærksomhedspunkter.....	31
Delscenarie 4C: Samarbejde med HTX og HHX	32
16. Outline (Hvordan & hvornår).....	32
17. Økonomi & ressourcer.....	32
18. Behov for regelændringer.....	32
19. Sammenhænge.....	32
20. Opmærksomhedspunkter.....	32
5. Scenarier for rekruttering: Udvidelse af ansøgerpopulationen.....	33
1. Genstand (Hvad).....	33
2. Formål (Hvorfor).....	33
3. Analyse/baggrund.....	33
4. Principper bag løsningsforslag.....	33
5. Referencer.....	33
Delscenarie 5: Mangfoldig rekruttering	34
6. Outline (Hvordan & hvornår).....	34
7. Økonomi & ressourcer.....	34
8. Behov for regelændringer.....	34
9. Sammenhænge.....	34
10. Opmærksomhedspunkter.....	34
6. Delscenarie 6: Eftersyn af tekniske bindinger.....	35
11. Outline (Hvordan & hvornår).....	35
12. Økonomi & ressourcer.....	35
13. Behov for regelændringer.....	36
14. Sammenhænge.....	36
15. Opmærksomhedspunkter.....	36
7. Scenarier for fastholdelse: Eksemplarisk studiekultur.....	37
1. Genstand (Hvad).....	37

2.	Formål (Hvorfor).....	37
3.	Analyse/baggrund.....	37
4.	Principper bag løsningsforslag	37
5.	Referencer	37
Delscenarie 7A: Afspejling af lærerprofessionen i uddannelsen		38
6.	Outline (Hvordan & hvornår).....	38
7.	Økonomi & ressourcer	38
8.	Behov for regelændringer.....	38
9.	Sammenhænge.....	38
10.	Opmærksomhedspunkter.....	39
Delscenarie 7B: Praksissamarbejde og udvikling af praktik.....		39
11.	Outline (Hvordan & hvornår).....	39
12.	Økonomi & ressourcer	39
13.	Behov for regelændringer.....	39
14.	Sammenhænge.....	40
15.	Opmærksomhedspunkter.....	40
Delscenarie 7C: Scenarie for rekruttering og fastholdelse: Overgangen fra uddannelse til job		40
1.	Genstand (Hvad).....	40
2.	Formål (Hvorfor).....	40
3.	Analyse/baggrund.....	40
4.	Principper bag løsningsforslag	41
5.	Referencer	41
6.	Outline (Hvordan & hvornår).....	41
Scenarier som kunne beskrives, men som er fravalgt:		41
Kilder		41
Bilag 1: Indgangsniveau i dansk og matematik for lærerstuderende		41

Indledning

Baggrund

En arbejdsgruppe har på baggrund af LLN-kommissorium udarbejdet scenarier for en stærkere rekruttering, fastholdelse og studieintensitet i læreruddannelsen. Arbejdet skal bidrage til udviklingen af LU-22.

Notatets opbygning

Notatet gennemgår som det første baggrundsdata vedr. frafald og fastholdelse i læreruddannelsen. Dernæst følger en lang række scenarier som fremgår af *tabel 1*.

Tabel 1: Overblik over anbefalinger, formål, analyse, delscenarie og kilder for notatet

Formål	Analyse	Genstand / delscenarie	Kilde	
1: Endelig anbefaling fra arbejdsgruppen: Fastholdelse gennem studiestartssamtaler, fremmøderejistrering og studiegruppearbejde. Styrket første år: Flere timer og obligatorisk feedback				
Bruttoliste:				
1	Fastholdelse og studieintensitet	Fastholdelse og høj studieintensitet sker gennem at sikre et studiemiljø der er professionelt og ambitiøst. (Kan på sigt også styrke ansøgerbase).	1A: Flere timer 1B: Tættere kontakt og mere feedback 1C: Deltagelsespligt 1D: Studieunderstøttende tiltag (fx studiegruppearbejde) 1E: LG's indhold på første år 1F: Styrkede bedømmelseskriterier til eksamen	UFM (2018), EVA (2019), EVA (2011)
2: Endelig anbefaling fra arbejdsgruppen: Skærpede optagelseskrav.: Øget karakterkrav i kvote 1 fra 7,0 til 8,0. Styrkelse af optagelsessamtalens fokus på motivation. Nedsættelse af arbejdsgruppe der undersøger match mellem adgangskrav til uddannelsen og ansøgerbaggrund				
Bruttoliste:				
2	Rekruttering og fastholdelse	Læreruddannelsens prestige skal højnes ved, at det skal være sværere at komme ind. Dermed vil studenterbasen få en højere kvalitet, hvorved læreruddannelsens kvalitet (og omdømme efterhånden) bliver bedre. Alt i alt vil det (på sigt) styrke rekrutteringen.	2A: Justerede optagelsessamtaler (4 modeller) 2B: Ændrede krav til adgang til LU og til undervisningsfag (3 modeller) 2C: Nedsættelse af arbejdsgruppe	VIVE (2019), UFM (2019)
3: Endelig anbefaling fra arbejdsgruppen: Styrket grundfortælling om folkeskolen og læreruddannelsen				
Bruttoliste:				
3	Rekruttering	Læreruddannelsens identitet hænger sammen med opfattelsen af folkeskolen. Ny solid grundfortælling: LU er en god uddannelse, lærerprofessionen er fantastisk og lønnen er god.	-	VIVE (2019)
4: Endelig anbefaling fra arbejdsgruppen: Flere Stx-studerende på læreruddannelsen				
Bruttoliste:				
4	Rekruttering	Vi får ikke fat i alle dem, som potentielt burde læse til lærer. De unge skal kunne orientere sig mod læreruddannelsen og det kan ske gennem et intensiveret samarbejde med STX, HF, HTX, HHX og VUC	4A: Specifikt samarbejde rettet mod STX (gymnasiet) 4B: Specifikt samarbejde rettet mod HF (og VUC) 4C: Specifikt samarbejde rettet mod HTX og HHX	VIVE (2019)

5: Endelig anbefaling fra arbejdsgruppen: Udvide ansøgerpopulationen: Mangfoldig rekruttering til den almene læreruddannelse og meritlæreruddannelsen.

6: Endelig anbefaling fra arbejdsgruppen: Eftersyn af tekniske bindeinger

Bruttoliste:

5	Rekruttering	Vi skal udvide feltet af ansøgere ift. nu. Dvs. have flere ansøgere ind på uddannelsen end dem som kommer ind pt.	6: Mangfoldig rekruttering	VIVE (2019)
---	--------------	---	----------------------------	-------------

6	Rekruttering	Vi skal udvide feltet af ansøgere - her fokus på RKV og vinteroptag.	6: Eftersyn af tekniske bindinger, fx eftersyn af merit, vinteroptag og RKV	
---	--------------	--	---	--

7: Endelig anbefaling fra arbejdsgruppen: Initiativet løftes ind i andre LLN-arbejdsgrupper

Bruttoliste:

7	Fastholdelse og studieintensitet	Fastholdelse og høj studieintensitet sker gennem at sikre et studiemiljø der er professionelt og eksemplarisk. (Kan på sigt også styrke ansøgerbase).	7A: Afspejling af lærerprofessionen i læreruddannelsen 7B: Integration af læreruddannelsens fag, praktik og praksissamarbejde	UFM (2018) NOKUT (2020)
---	----------------------------------	---	--	----------------------------

7	Rekruttering	Styrket overgang mellem uddannelse og job	7C: Uddannelsesstillinger	
---	--------------	---	---------------------------	--

Arbejdsgruppen

Notat er udarbejdet af arbejdsgruppen for rekruttering og fastholdelse nedsat under LLN. Dette udkast er udarbejdet fra den 25.1.21 til den 14.4.2021.

Arbejdsgruppens medlemmer:

- Annemarie Ottesen, KP
- Bo Birk Nielsen, UCN
- Fie Højrup, KP
- Christian Lund, Danske Professionshøjskoler
- Ellen Silleborg, Absalon (konsulentunderstøttelse)
- Stina Møllenbach, LLN (tovholder på vegne af LLN).

Jakob Harder er tilknyttet gruppen som direktionsmedlem.

Notatet skal betragtes som en form for bruttoliste, der tager udgangspunkt i de evalueringsrapporter af ny læreruddannelse, som blev udarbejdet under UFM omkring 2018.

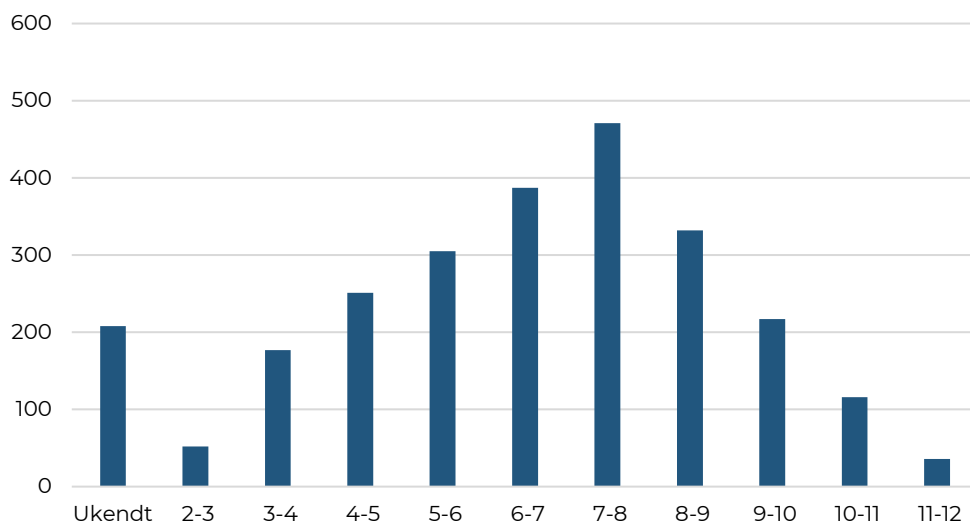
Baggrundsdata

Dette notat beskriver først baggrundsdata relevant for fastholdelses- og rekrutteringsinitiativer på læreruddannelsen. Dernæst følger mere konkrete scenarier udarbejdet af arbejdsgruppen og kvalificeret af direktør/dekan styregruppe.

1. Karaktergennemsnit

I 2019 havde godt 50 pct. af de optagne på læreruddannelsen en gymnasialt karaktergennemsnit på under 7,0. Knap 70 pct. havde et karaktergennemsnit på under 8,0. Godt 80 pct. af de optagne havde et gymnasialt karaktergennemsnit på under 9,0, jf. figur 1.

Figur 1. Gymnasiale karaktergennemsnit for optagne på læreruddannelsen fordelt på hele tal.

Kilde: Uddannelses- og Forskningsministeriets datavarehus.

Det gennemsnitlige gymnasiale karaktergennemsnit for optagne på læreruddannelsen varierer fra 5,8 i Hjørring til 7,2 i Aarhus, jf. tabel 2.

Tabel 2. Det gennemsnitlige gymnasiale karaktergennemsnit for optagne på læreruddannelsen, opgjort på udbudsniveau.

Uddannelsesudbud	Gennemsnitligt karaktergennemsnit
Aarhus	7,2
Rønne	7,1
Frederiksberg	7,0
Nørre Nisum	6,9
Skive	6,6
Haderslev	6,6
Vejle	6,5
Aalborg	6,5
København	6,4
Vordingborg	6,4
Odense	6,3
Roskilde	6,3
Silkeborg	6,1
Esbjerg	6,1
Hjørring	5,8

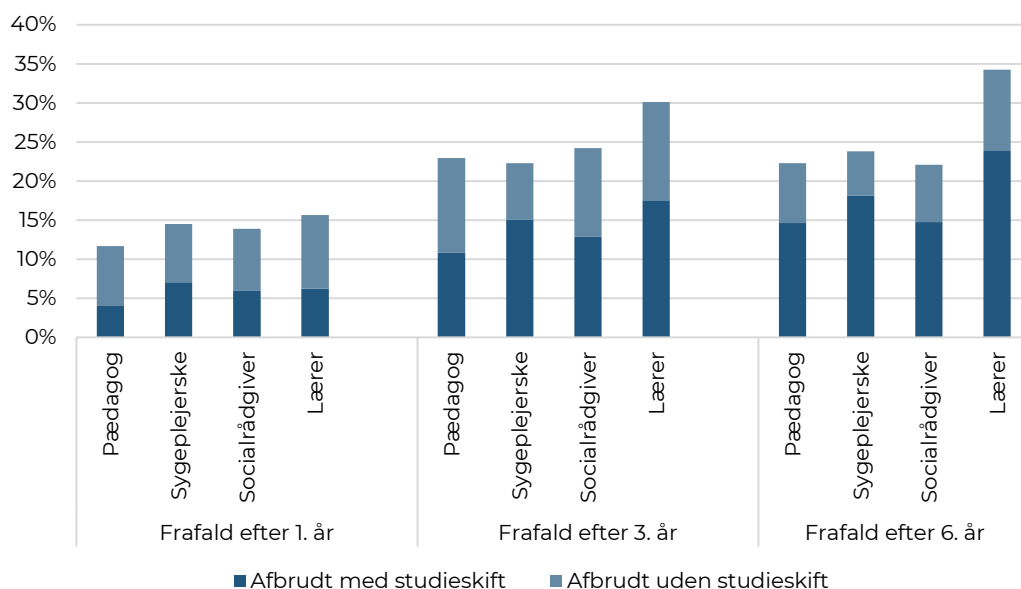
Kilde: Uddannelses- og Forskningsministeriets datavarehus.

2. Frafald

Seks år efter studiestart var frafaldet på læreruddannelsen i 2019 knap 35 pct. Frafaldet på pædagog-, sygeplejerske- og socialrådgiveruddannelserne lå mellem 20 og 25 pct.

Læreruddannelsen er samtidig kendetegnet ved relativt højt frafald løbende gennem uddannelsen, jf. figur 3.

Figur 3. Frafald på læreruddannelsen sammenlignet med de andre store velfærdsuddannelser, opgjort i 2019.

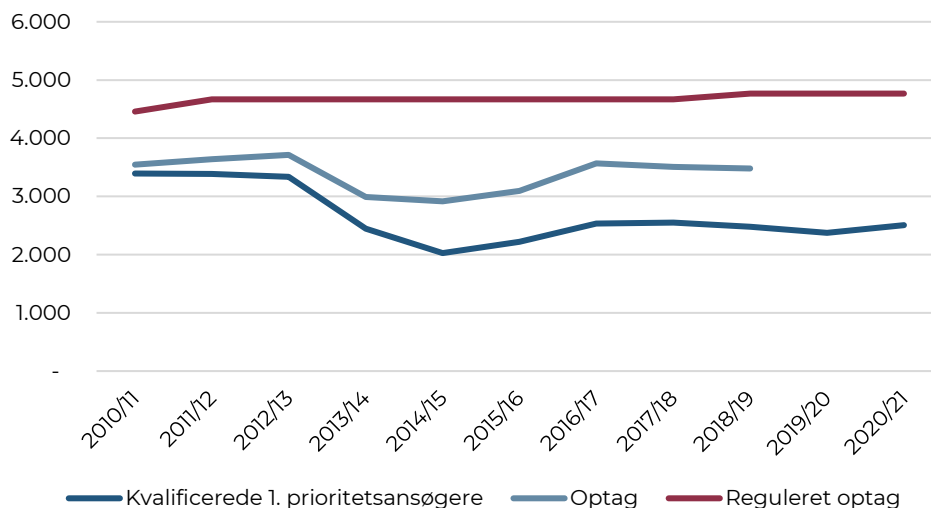

Kilde: Uddannelses- og Forskningsministeriets datavarehus.

3. Optag

I 2013 faldt søgning til og optag på læreruddannelsen markant. Siden har hverken søgning eller optag nået niveauet for 2012. Efteroptaget på læreruddannelsen er relativt højt, hvorfor optaget er betydeligt højere end antallet af 1. prioritetsansøgere, jf. figur 4.

Figur 4. Søgning, optag og dimensionering på læreruddannelsen

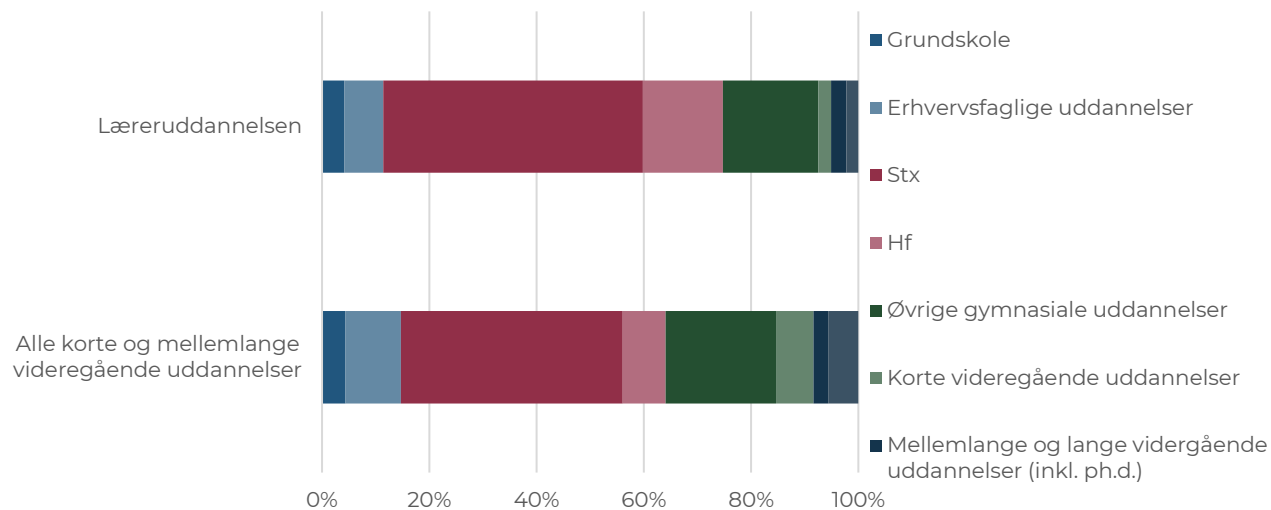

Kilde: Uddannelses- og Forskningsministeriets datavarehus.

4. De studerendes uddannelsesbaggrund

Næsten halvdelen af de optagne på læreruddannelsen har en STX som uddannelsesbaggrund. 15 pct. har HF som uddannelsesbaggrund.

Figur 5. Uddannelsesbaggrund for optagne på læreruddannelsen, 2018

Kilde: Uddannelses- og Forskningsministeriets datavarehus.

I det følgende oplister vi scenarier vedr. rekruttering og fastholdelse på læreruddannelsen.

1. Scenarier for fastholdelse: Professionel og ambitiøs studiekultur

1: Endelig anbefaling fra arbejdsgruppen

Hvorfor	At øge studieintensiteten og styrke motivation og fastholdelse.
Hvordan	Fastholdelse gennem studiestartssamtaler, fremmødere registrering og studiegruppearbejde. Styrket første år: Flere timer og obligatorisk feedback
Behov for regelændringer	Ja, hvis mødepligt skal have juridiske konsekvenser, skal det være i BEK (se note nedenfor). Hvis fremmødere registrering skal det ind i studieordning.
Økonomi og ressourcer	Studiestartssamtaler, fremmødere registrering og studiegruppearbejde gennemføres pt. inden for budgetramme. Et styrket første år med flere timer og obligatorisk feedback kræver flere underviserårsværk. Konkret foreslås en stigning på 25 pct. på første studieår, svarer til en estimeret underviserudgift på 30 årsværk (nationalt set pr. år) og dermed en merudgift på 18 mio. kr. årligt.

1. Genstand (Hvad)

- Styrket fastholdelse på læreruddannelsen gennem
- Flere timer og tættere kontakt. Et styrket første år (obligatorisk feedback, studiesamtaler mv.)
 - Deltagelsespligt og fremmødere registrering
 - Stærkere studieunderstøttelse
 - LGs placering
 - Styrkede bedømmelseskriterier til eksamen.

2. Formål (Hvorfor)

Der er behov for at fastholde flere studerende i læreruddannelsen samt at styrke studieintensiteten gennem en mere professionel og *ambitiøs* studiekultur.

3. Analyse/baggrund

Over en årrække har frafaldet på læreruddannelsen været højt. Desuden påpeger ekspertgruppen i sin evaluering af læreruddannelsen (UFM, 2018), at der er behov for et mere ambitiøst studiemiljø på læreruddannelsen med højere studieintensitet.

4. Principper bag løsningsforslag

Princippet bag løsningsforslaget er, at læreruddannelsen kan styrke sin fastholdelse gennem tiltag, der fremmer en mere ambitiøs studiekultur.

Arbejdsgruppen har fire forslag:

- Fastholdelse gennem flere timer og obligatorisk feedback på første år, evt. også studiestartssamtaler og studiestartsprøve på første år.
- Deltagelsespligt og fremmødere registrering gennem hele uddannelsen
- Studieunderstøttende tiltag (fx rammesætning af studiegruppearbejde).
- LG's placering på første år.
- Styrkede bedømmelseskriterier til eksamen.

Løsningsforslagene bygger på de seneste evalueringer fra EVA (2011, 2019) og UFM (2018). Alt tyder desuden på, at tiltagene på lang sigt kan have en rekrutteringseffekt, da de vil højne læreruddannelsens prestige (dvs. samme argument som beskrevet under scenarie 1).

5. Referencer

Oplis de anvendte kilder
<p>UFM, 2018, s. 18: "Ekspertgruppen vil derudover fremhæve vigtigheden af et kontinuerligt og systematisk arbejde med at motivere den samlede gruppe af studerende gennem udfordrende og motiverende samtale og undervisning og gennem et styrket fokus på læringskulturen (se også afsnit 3.3.). Evalueringen viser, at motivation og engagement hos de dygtigste og mest ambitiøse studerende påvirkes af den samlede gruppe af studerende, hvorfor den løbende motivationsindsats har et iboende potentiale. En udfordrende og motiverende læreruddannelse med en ambitiøs læringskultur skulle gerne være med til at øge prestigen af læreruddannelsen, så den tiltrækker flere dygtige og ambitiøse studerende."</p>
<p>EVA, 2019, s. 7: "Feedback er en central metode til at styrke studerendes læring. Under halvdelen af de lærerstuderende (38 %) oplever at få tilstrækkelig feedback fra deres undervisere. Det samme resultat gør sig gældende for de øvrige studerende på professionshøjskolerne. Til gengæld viser analysen, at 83 % af de lærerstuderende bruger den feedback, de får, til at forbedre deres arbejde. Kun 3 % giver udtryk for, at de ikke bruger den feedback, de modtager."</p>
<p>UFM, 2018, s. 26: "Variation i deltagelse og motivation hos de studerende udfordrer en fælles, ambitiøs læringskultur: Betydelig variation i de studerendes deltagelse og engagement udfordrer etableringen af en fælles og ambitiøs læringskultur på læreruddannelsen. Ekspertgruppen har oplevet denne problematik som særligt udtalt mellem de studerende indbyrdes. Det kommer til udtryk blandt de studerende ved, at det opfattes som demotiverende for gruppen af fagligt ambitiøse studerende, at det er for let for en gruppe af studerende at komme igennem uddannelsen med en begrænset indsats."</p>

Delscenarie 1A: Flere timer

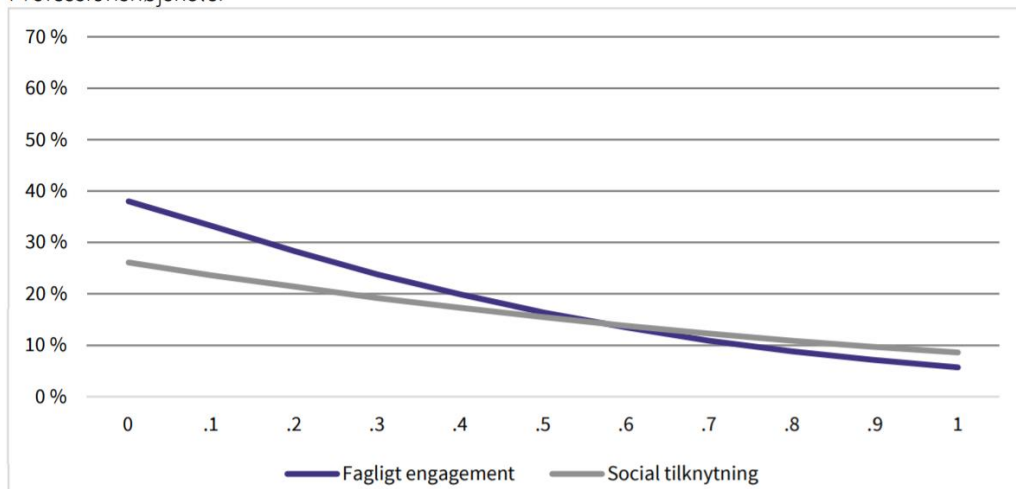
6. Outline (Hvordan & hvornår)

Beskriv kort det konkrete scenarie, herunder centrale aktører og implementeringen. Tilføj evt. grafiske fremstillinger nedenfor tekstboksen
Der er forskningsfunderet argumentation for, at højere timetal vil øge studieintensitet og mindske frafald. Hvilket bl.a. ses tydeliggjort i følgende tabel fra EVA (2020, s. 29):

FIGUR 5.1

Sammenhæng mellem fagligt engagement, social tilknytning og frafald på universiteter, professionshøjskoler og erhvervsakademier

Professionshøjskoler

Kilde: EVA's forløbsundersøgelse på de videregående uddannelser (2017) og data fra Danmarks Statistik

Note: N = 8.253. Analyserne svarer til analyserne i tabel 5.2, hvor model og kontrolvariable er beskrevet.

Fra: "Et nyt perspektiv på faglige og sociale aspekter af studielivet" (EVA, 2020, s. 29).

EVA skriver i "Et nyt perspektiv på faglige og sociale aspekter af studielivet" (2020), at: "Resultaterne viser, at der er en stærk sammenhæng mellem de studerendes niveau af fagligt engagement og deres risiko for at falde fra i løbet af de to første år på uddannelsen. Studerende, der scorer 0,8 på skalaen for fagligt engagement, har mellem 15 og 22 procentpoint mindre risiko for at falde fra sammenlignet med studerende, der scorer 0,3 på skalaen.²⁶ Studerende, der scorer lavere end 0,3 på skalaen, har markant højere risiko for at falde fra, jf. figur 5.1." (s. 27).

Den konkrete forventede effekt af fx 25 % højere timetal på første studieår er uvist, men vil en effekt.

7. Økonomi & ressourcer

Beskriv kort scenariets forventede/estimerede økonomiske og ressourcemæssige konsekvenser

Et estimat for ressourceforbrug for 25 % ekstra undervisning på de studerendes første studieår vil være *cirka* 25 underviserårsværk ekstra på landsplan.

(Hvert år starter ca. 3000 lærerstuderende fordelt på 120 hold.

Undervisere på læreruddannelsen varetager ca. 7 moduler pr. år (svært estimat - højt sat – store forskelle udbudsstederne imellem).

Med dette som grundlag anvendes ca. 100 årsværk til undervisning af 1. årsstuderende.

Et øget ressourceforbrug på 25 % vil dermed kræve yderligere 25 underviserårsværk på landsplan).

8. Behov for regelændringer

Beskriv kort regelgrundlaget, som scenariet angår, herunder behov for regelændringer/forslag som scenariet foranlediger
Der kan indskrives en reguleringsmodel i bekendtgørelsen, fx minimums-timetal pr. ECTS og/eller pr. år.

9. Sammenhænge

Beskriv mulige sammenhænge til øvrige tiltag/indsatsområder
Forslaget hænger sammen med initiativer nedenfor (2B), der kræver ekstra ressourcer.

10. Opmærksomhedspunkter

Beskriv i punktform opmærksomhedspunkter, herunder tjek for udviklingsgruppens tre obs. punkter og hvad der går tabt ift. den nuværende LU 13.	
PRO	CON
<ul style="list-style-type: none">Dokumenteret effekt.	<ul style="list-style-type: none">Er omkostningstungt, da det skal tilbydes alle studerende.

Delscenarie 1B: Tættere kontakt og mere feedback

11. Outline (Hvordan & hvornår)

Beskriv kort det konkrete scenarie, herunder centrale aktører og implementeringen. Tilføj evt. grafiske fremstillinger nedenfor tekstboksen
<p><u>Feedback:</u> Scenariet giver studerende flere timer og mere feedback på studiets første år for at styrke studieintensitet, motivation og fastholdelse.</p> <p>Ekspertgruppen fremhæver i den afsluttende rapport (UFM, 2018, s. s. 18), vigtigheden af kontinuerligt og systematisk at arbejde med at motivere den samlede gruppe af studerende og EVA beskriver i en rapport fra 2019 hvordan "Feedback er en central metode til at styrke studerendes læring. Under halvdelen af de lærerstuderende (38 %) oplever at få tilstrækkelig feedback fra deres undervisere. Det samme resultat gør sig gældende for de øvrige studerende på professionshøjskolerne. Til gengæld viser analysen, at 83 % af de lærerstuderende bruger den feedback, de får, til at forbedre deres arbejde. Kun 3 % giver udtryk for, at de ikke bruger den feedback, de modtager." (EVA, 2019, s. 7).</p> <p><u>Andre tiltag:</u></p> <p><u>Studiestartssamtaler:</u> I tillæg til feedback, kunne de studerende alene eller i grupper tale med en læreruddanner på studiets første år. Samtalen gennemføres med henblik på at styrke lærerstuderendes motivation, professionelle identitet og studieintensitet. Desuden kan man gennem samtalerne finde frem til umotiverede og frafaldstruede studerende med tanke på yderligere understøttelse.</p> <p><u>Studiestartsprøve:</u> De studerende gennemfører en studiestartsprøve inden for den første måned på uddannelsen for at professionshøjskolerne kan udmelde</p>

fraværende studerende. Man undgår dermed, at engagerede studerende demotiveres af studerende, som sjældent eller aldrig kommer.

Aktørerne i dette scenarie er professionshøjskolerne.

12. Økonomi & ressourcer

Beskriv kort scenariets forventede/estimerede økonomiske og ressourcemæssige konsekvenser

- Se beregninger under 2A.

13. Behov for regelændringer

Beskriv kort regelgrundlaget, som scenariet angår, herunder behov for regelændringer/forslag som scenariet foranlediger

Studiestartsprøver: Der er behov for regelændringer i studieordningen hvad angår studiestartsprøve, hvis denne skal udgøre et juridisk grundlag for at kunne melde studerende ud af uddannelsen.

14. Sammenhænge

Beskriv mulige sammenhænge til øvrige tiltag/indsatsområder

Alle forslag hænger sammen med delscenarie 3A i dette notat samt øvrige tiltag som skal styrke læreruddannelsens indholdsdel, fx tema B om hhv. Lærerens grundfaglighed og Sammenhæng, fordybelse, progression og kompetencemål.

15. Opmærksomhedspunkter

Beskriv i punktform opmærksomhedspunkter, herunder tjek for udviklingsgruppens tre obs. punkter og hvad der går tabt ift. den nuværende LU 13.

PRO	CON
<ul style="list-style-type: none">• Dokumenteret effekt.• Positive erfaringer i hele uddannelsesverdenen• Stor betydning for virket som folkeskolelærer.	<ul style="list-style-type: none">• Er omkostningstunge, da de skal tilbydes alle studerende.

Scenarie 1C: Deltagelsespligt og fremmøderegistrering

16. Outline (Hvordan & hvornår)

Beskriv kort det konkrete scenarie, herunder centrale aktører og implementeringen. Tilføj evt. grafiske fremstillinger nedenfor tekstboksen

Der indføres deltagelsespligt og fremmøderegistrering på dele af eller hele læreruddannelsen.

I læreruddannelsen, der virkede fra 2007-2013, var der mødepligt på uddannelsens første år. Det er ikke obligatorisk i læreruddannelsens BEK fra 2013.

EVA (2011) evaluerede deltagelsespligten i LU-2007 og skrev: "Med 2007-læreruddannelsen blev der indført mødepligt og deltagelsespligt. Intentionen var (...) at vænne de studerende til gode og effektive studievaner. Undersøgelsen peger på at målopfyldelsen er lykkedes, da en skærpet praksis synes at give de studerende mere effektive studievaner.

Følgende knyttet til indsatsen er lykkedes:

- Uddannelsesstederne har en velfungerende praksis for møde- og deltagelsespligt.
- De studerende har større fremmøde fordi de i modsat fald skal gå studieåret om.
- Det tyder på at undervisningen har en stærkere progression som følge af et bedre fremmøde.

Følgende knyttet til indsatsen udfordrer:

- Indsatsen kræver meget administration.
- Nogle undervisere vurderer at mødepligten er bureaukratisk.
- De studerende kan ifølge respondenterne blive uselvstændige." (EVA, 2011, s. 43)

Aktørerne i dette scenarie er professionshøjskolerne.

17. Økonomi & ressourcer

Beskriv kort scenariets forventede/estimerede økonomiske og ressourcemæssige konsekvenser

Forslaget fordrer, at professionshøjskolerne har et velfungerende registreringsystem, som ikke bureaukratiserer opgaven unødigt.

18. Behov for regelændringer

Beskriv kort regelgrundlaget, som scenariet angår, herunder behov for regelændringer/forslag som scenariet foranlediger

Der er behov for ændring i BEK eller i national studieordning eller i lokale studieordninger, hvis fravær skal have en konsekvens.

Der er som sektorinitiativ indført mødepligt og / eller fremmøderegistrering på minimum de studerendes første år.

19. Sammenhænge

Beskriv mulige sammenhænge til øvrige tiltag/indsatsområder

(Selvstændig indsats)

20. Opmærksomhedspunkter

Beskriv i punktform opmærksomhedspunkter, herunder tjek for udviklingsgruppens tre obs. punkter og hvad der går tabt ift. den nuværende LU 13.

Indsatsen vil afstedkomme en højere grad af bureaukrati, men giver ikke udfordringer mht de tre obspunkter.

PRO	CON
<ul style="list-style-type: none"> • Vi matcher de forventninger, som skolerne har om at studerende møder og deltager i uddannelsen. • Der findes utallige eksempler på fremmødere registrering, mødepligt og/eller deltagelsespligt på videregående uddannelser, fx pædagoguddannelsen og universitetsuddannelser. • UCN har erfaringer med, at mødepligt i kombination med deltagelsespligt er med til at skabe en tilstedeværelseskultur, der er afgørende for at skabe et studiemiljø og studentertilværelse. • Flere UC'er har etableret systemer til at registrere fravær, fx UMS. 	<ul style="list-style-type: none"> • Som det fremgår af EVAs evaluering (EVA, 2011) ovenfor, er det ressourcetungt at registrere og følge op på registreringerne. • Ændring af kultur blandt undervisere, at registrering og opfølgning på fravær er en del af opgaven. • Studenterorganisationerne tale mod mødepligt.

Scenarie 1D: Studieunderstøttende tiltag

21. Outline (Hvordan & hvornår)

<p>Beskriv kort det konkrete scenarie, herunder centrale aktører og implementeringen. Tilføj evt. grafiske fremstillinger nedenfor tekstboksen</p>
<p>Dette tiltag ønsker at hjælpe studerende med at komme godt igennem deres studier via studieunderstøttende tiltag. Det er tiltag som både skal forhindre frafald, men også tiltag som tænkes at kunne styrke studieintensiteten og kvaliteten i uddannelsen.</p> <p>De konkrete forslag går overordnet ud på at stilladsere de studerendes læring i centrale processer i uddannelsen og skærpe underviser-opmærksomheden på differentierede behov hos forskellige LU-studerende.</p> <p>Konkrete studieunderstøttende indsatser kunne være:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Skriveunderstøttende tiltag i uddannelsen i forhold til at øge akademiske kompetencer (skriveværksteder) • Peer to peer-feedbackmetoder • National sparring vedr. understøttelse af forskellige LU-studerende gennem LLN-netværk, formater, vejledninger, fælles hjemmeside etc. <p>Særligt skal nævnes initiativet vedr. studiegruppeunderstøttelse: Gennem et sektorsamarbejde har professionshøjskolerne arbejdet på at øge fastholdelsen på læreruddannelsen gennem rammesætning af studiegrupperarbejde.</p> <p>Aktørerne i dette scenarie er hovedsagelig professionshøjskolerne.</p> <p>Pt. har professionshøjskolerne tilbud om studieunderstøttelse, skriveværksteder, studiecentre og lignende, men der er ingen tung systematik og videndeling vedr. effekt bortset fra det nationale initiativ vedr. studiegruppeunderstøttelse.</p>

22. Økonomi & ressourcer

Beskriv kort scenariets forventede/estimerede økonomiske og ressourcemæssige konsekvenser
Fokuserede initiativer og opkvalificering af undervisere på LU vil selvfølgelig kræve ressourcer.

23. Behov for regelændringer

Beskriv kort regelgrundlaget, som scenariet angår, herunder behov for regelændringer/forslag som scenariet foranlediger
Ingen behov for regelændringer.

24. Sammenhænge

Beskriv mulige sammenhænge til øvrige tiltag/indsatsområder
Der er sammenhæng til de rekrutteringsinitiativer som omhandler rekruttering af en ny bredde af ansøgere under scenarie 4 og 6. En ny og mere differentieret studentergruppe på læreruddannelsen kræver flere studieunderstøttende initiativer.

25. Opmærksomhedspunkter

<i>Beskriv i punktform opmærksomhedspunkter, herunder tjek for udviklingsgruppens tre obs. punkter og hvad der går tabt ift. den nuværende LU 13.</i>	
Indsatsen giver ikke udfordringer mht de tre obspunkter.	
PRO	CON
<p>Om studieunderstøttelse generelt:</p> <ul style="list-style-type: none">• Vi matcher grundskolernes forventninger om at stifte bekendtskab med undervisningsdifferentiering.• Vi gør allerede en hel del på området lokalt• Vi kan anvende andres resultater: SDU har forskning på området, Malmø Universitet har fx erfaring med opbygning af en mangfoldighed af studieunderstøttende tiltag uden for fagundervisningen. <p>Om studiegruppeunderstøttelse:</p> <ul style="list-style-type: none">• Der ligger et stort arbejde i den nationale arbejdsgruppe om studiegrupperarbejdet. Heri ligger en kortlægning af UC'ernes arbejde med studiegrupper inspirationsmateriale. Der er afviklet kompetenceudvikling af	<p>Om studieunderstøttelse generelt:</p> <ul style="list-style-type: none">• Vi mangler systematisk viden om, hvilke indsatser, der virker fx i forhold til skrive støtte etc. Vi har skriveværksteder, men hvordan får vi fx studerende med behov for stilladsering til at benytte tilbuddene? <p>Om studiegruppeunderstøttelse:</p> <ul style="list-style-type: none">• Der er fortsat brug for en kulturændring blandt undervisere, at det at facilitere studiegrupperarbejdet er en del af opgaveforståelsen.

<p>undervisere til at arbejde med studiegrupper, og en række initiativer målrettet understøttelse af studiegrupper i UC'erne.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vi matcher de forventninger der er fra skolerne om, at dimittender har kompetencer til at arbejde i teams. 	
--	--

Scenarie 1E: LG-elementernes placering - særlig fokus på 1. år

26. Outline (Hvordan & hvornår)

Beskriv kort det konkrete scenarie, herunder centrale aktører og implementeringen. Tilføj evt. grafiske fremstillinger nedenfor tekstboksen
Lærerens Grundfaglighed (LG) løber pt som et bånd igennem læreruddannelsen. Historisk set er KLM (som er en del af LG) placeret på uddannelsens første år. Denne placering er valgt ud fra et praktisk mere end et uddannelsesdidaktisk hensyn. Scenariet foreslår, at et evt fremtidigt KLM flyttes til senere på uddannelsen og at der i stedet placeres mere professionsrettede dele af LG på uddannelsens første år, således at de studerende allerede fra studiets start får professionen som det centrale omdrejningspunkt for uddannelsen.

27. Økonomi & ressourcer

Beskriv kort scenariets forventede/estimerede økonomiske og ressourcemæssige konsekvenser
Udgiftsneutralt for Professionshøjskolerne.

28. Behov for regelændringer

Beskriv kort regelgrundlaget, som scenariet angår, herunder behov for regelændringer/forslag som scenariet foranlediger
Der er i nuværende BEK krav om en stopprøve efter uddannelsens 1. år, hvor studerende skal have bestået en kompetencemålsprøve efter 1.år. I nuværende uddannelse er det kun praktisk muligt at lægge KLM-prøven der. Der er derfor behov for regelændring så det fx bliver krav at 1.praktikperiode placeret på 1. år i en ny læreruddannelse skal være bestået for at kunne fortsætte på uddannelsens 2.år. Dette vil gøre det muligt at flytte et nyt KLM fag til et mere meningsfuldt tidspunkt på uddannelsen.

29. Sammenhænge

Beskriv mulige sammenhænge til øvrige tiltag/indsatsområder
Har en stærk sammenhæng til 3A i dette notat samt øvrige tiltag som skal styrke læreruddannelsens indholdsdel, fx tema B om hhv. Lærerens grundfaglighed og Sammenhæng, fordybelse, progression og kompetencemål.

30. Opmærksomhedspunkter

Beskriv i punktform opmærksomhedspunkter, herunder tjek for udviklingsgruppens tre obs. punkter og hvad der går tabt ift. den nuværende LU 13.

Indsatsen giver ikke udfordringer mht de tre obspunkter.	
PRO	CON
<ul style="list-style-type: none"> • Mere professionsrettede fag på uddannelsens 1.år vil forventeligt medvirke til bedre fastholdelse af studerende • Prøvehandlinger på enkelte professionshøjskoler viser bedre udbytte af KLM-undervisningen, når denne er placeret på uddannelsens 4.år med sammenhæng til bl.a. bachelorprojektet. 	<ul style="list-style-type: none"> • I en overgangsperiode kan der være personalemæssige konsekvenser for professionshøjskolerne hvis KLM-undervisere, der er ansat med opgaver på uddannelsens 1.år, ikke vil kunne påtage sig andre opgaver

NB: Scenarie 1F: Styrkede bedømmelseskriterier til eksamen

I dette notat kunne beskrives et scenarie som omhandler styrkede bedømmelseskriterier som et indirekte rekrutterings-/renommescenarie og et fastholdelsesscenarie.

Initiativet bliver i stedet uddybet af den arbejdsgruppe, nedsat under LLN, som arbejder med udprøvning i læreruddannelsen.

2. Scenarier for fastholdelse og rekruttering: Optag og adgangskrav

2A: Endelig anbefaling fra arbejdsgruppen

Hvorfor	At øge læreruddannelsens prestige og at styrke optagnes motivation og derved fastholdelse
Hvordan	Adgangskravet i kvote 1 øges fra 7,0 til 8,0 Flere ansøgere til optagelsessamtale i kvote 2 Udvikling af optagelsessamtalens fokus på motivation.
Behov for regelændringer	Adgangskravet i kvote 1 skal øges fra 7,0 til 8,0
Økonomi og ressourcer	Den årlige merudgift vil være godt 0,4 mio. kroner til forberedelse og gennemførelse af godt 400 ekstra samtaler på landsplan. Engangsomkostning til udvikling af samtalen.
Konsekvenser i øvrigt	20 % bliver gennem optagelsessamtalen sorteret fra, men samtidig er fastholdelsen blandt studerende, der har været til samtale 5 %-point bedre end dem, som ikke har været til samtale. Det betyder, at 20 % forventeligt vil blive sorteret fra af ansøgere med et snit mellem 7,0 og 8,0. I alt på landsplan vil denne mekanisme medføre at 20 % af 400 ansøgere ikke optages. I alt 80 færre optagne på landsplan. Men ud af de optagne, vil der være en forbedret fastholdelse på 20 (5% af 400) (EVA, 2017). Det vides ikke, om den øgede prestige vil tiltrække flere studerende.

2B: Endelig anbefaling fra arbejdsgruppen

Hvorfor	At sikre at bedre match mellem studerende og uddannelse samt studerende og undervisningsfag.
Hvordan	Nedsætte en ekspertgruppe, der undersøger sammenhæng mellem adgangskrav til fag, de studerendes faglige niveau og fastholdelse.
Mulig hypotese-afprøvning	<ul style="list-style-type: none">• Kan et skriftligt minimumsniveau bedst opnås via en skriftlig teststation i optagelsessamtalen eller ved en minimumskarakter i skriftlig dansk fra ens ungdomsuddannelse?• Vil et skriftligt minimumsniveau være tilstrækkeligt som adgang til alle læreruddannelsens undervisningsfag, eller bør der desuden være specifikke krav til visse undervisningsfag (fx matematik og fysik/kemi)?• Med et stort frafald på efteroptaget, er det da bæredygtigt og fordelagtigt at indføre optagelsessamtale for alle studerende der kommer ind via efteroptag?
Ressourcer	Afhænger af datagruppens resultater og anbefalinger/forslag.

1. Genstand (Hvad)

Styrket rekruttering på læreruddannelsen gennem

- Justeret optagelsessamtale og
- Justerede adgangskrav til undervisningsfagene

2. Formål (Hvorfor)

Styrket fastholdelse og rekruttering gennem højnet prestige af læreruddannelsen, da der er behov for et tilstrækkeligt antal dygtige folkeskolelærere, der kan dække efterspørgslen i hele Danmark.

3. Analyse/baggrund

Forslagene i dette scenarie omhandler fastholdelse og rekruttering gennem (genvundet) renommé. Læreruddannelsens prestige skal højnes ved, at det skal være sværere at komme ind. Det er scenariernes udgangspunkt, at

prestigen kan højnes via krav der styrker læreruddannelsens ansøgerpopulation. Vive (2019).
Dermed vil studenterbasen få en højere kvalitet, hvorved læreruddannelsens kvalitet (og omdømme efterhånden) bliver bedre Vive (2019), UFM (2019).

4. Principper bag løsningsforslag

Princippet bag løsningsforslaget er, at læreruddannelsens anseelse kan højnes ved, at det bliver sværere at komme ind. Dermed vil studenterbasen få en højere kvalitet, hvorved læreruddannelsens kvalitet (og omdømme efterhånden) bliver bedre. Alt i alt vil det (på sigt) styrke rekrutteringen.

Samme argumentation have forligskredsen, da de indførte optagelsessamtalen i 2013, bl.a. med inspiration fra Finland. I Finland er læreruddannelsen en præstigeuddannelse, som kan tiltrække højt motiverede og dygtige studerende, og hvor ens gymnasiale karaktergennemsnit derfor skal være højt, for at kunne komme ind (se eksempelvis EVA's komparative undersøgelse om de nordiske læreruddannelser fra 2009). Tilsvarende fænomen kan i Danmark ses på eksempelvis jordemoderuddannelsen og uddannelsen til aktuar.

Hypotesen styrkes ved, at EVA (2017, s. 5) fastslår, at "Efter indførelsen af optagelsessamtaler som en del af det nye kvote 2-optag i 2013 er studerende med høje karaktergennemsnit i stigende grad blevet tiltrukket og fastholdt på læreruddannelsen".

EVA's evaluering af Optagelsessamtaler (EVA, 2017) peger også på, at der er belæg for at karaktergennemsnittet udgør optagelseskriteriet i kvote 1, men samtidig anbefaler EVA, at kvote 1 adgangskarakteren hæves til fx 8,0 eller 8,5 (jf. møde med EVA 2017). Det betyder, at flere vil skulle optages via Optagelsessamtale. EVA påpeger endvidere, at der er potentiale for bedre fastholdelse af studerende med karaktergennemsnit ml 7,0-8,5 hvis de optages via Optagelsessamtale (EVA, 2017 s.22). De studerende, der har været igennem Optagelsessamtale har et mindre frafald end de studerende, der ikke har været til Optagelsessamtale (ibid).

Arbejdsgruppen har to konkrete forslag:

- Styrket ansøgerpopulation ved at flere skal gennemføre optagelsessamtalen
- Styrket ansøgerpopulation gn. justerede optagelsessamtaler

Arbejdsgruppen foreslår desuden:

- Revurdering af adgangskrav til undervisningsfagene.

5. Referencer

Oplis de anvendte kilder

Modellen er anbefalet af EVA på møde i forbindelse med evalueringsresultatet af læreruddannelsens optagelsessamtaler (EVA, 2017) og baserer sig på EVA's evaluering af Optagelsessamtaler (EVA 2017).

VIVE, 2019, s. 12: [I studier] "*fremhæves betydningen af, at selve rekrutteringsprocessen er grundig samt anvendes til at udvælge lærerstuderende, som deler uddannelsens mission og professionelle normer.*"

UFM, 2018, s. 18: "*Ekspertgruppen konstaterer, at der fortsat er behov for at arbejde med at tiltrække motiverede og ambitiøse unge til læreruddannelsen,*

og ikke mindst med at motivere den samlede gruppe af lærerstuderende. Det kan handle om fortsat at øge prestigen af læreruddannelsen, så der sikres et højere ansøgertal, hvorved der ikke bliver behov for efteroptag, og det kan handle om at udbrede brugen af optagelsessamtaler.”

VIVE, 2019, s. 13. ”Adgangskrav og eller optagelsesprøver med henblik på at sikre de studerendes akademiske niveau i læsning og matematik.”

Delscenarie 2A: Justerede optagelsessamtaler

6. Outline (Hvordan & hvornår)

Beskriv kort det konkrete scenarie, herunder centrale aktører og implementeringen. Tilføj evt. grafiske fremstillinger nedenfor tekstboksen

I *Effekten af optagelsessamtaler på læreruddannelsen* konkluderes det, at indførelsen af karakterkrav og optagelsessamtaler på læreruddannelsen har medført, at der i stigende grad er blevet tiltrukket og fastholdt studerende med høje karaktergennemsnit. Optagelsessamtalerne har desuden bidraget til at mindske frafaldet på læreruddannelsen blandt studerende optaget via kvote 2.

Hvis karakterkravet i kvote 1 på læreruddannelsen øges til 8,0 vil omkring 400 flere studerende skulle gennem en optagelsessamtale for at blive optaget på læreruddannelsen. På baggrund af de tidligere erfaringer vurderes dette at medføre, at knap 100 færre studerende vil blive optaget på læreruddannelsen, da færre ansøgere med et karaktergennemsnit på 7-8 vil søge læreruddannelsen, ligesom flere vil fravælges ifm. optagelsesprøven til læreruddannelsen.

Der er dog ikke her taget højde for, at et karakterkrav på 8,0 kan have positiv effekt på læreruddannelsens attraktivitet som helhed, ligesom ansøgere med gennemsnit mellem 7 og 8 måske i mindre grad fravælges ifm. optagelsessamtaler end ansøgere med lavere karaktergennemsnit. Omvendt kan et øget karakterkrav virke yderligere demotiverende for studerende med lavere karaktergennemsnit.

På kort sigt er det intentionen, at de studerendes motivation og fastholdelse øges via styrkede optagelsessamtaler for en større del af ansøgerne. På lang sigt er målet, at læreruddannelsens prestige øges.

7. Økonomi & ressourcer

Beskriv kort scenariets forventede/estimerede økonomiske og ressourcemæssige konsekvenser

Flere til samtale vil have økonomiske konsekvenser. Hvis krav om samtale hæves fra 7,0 til 8,0 drejer det sig om en øgning fra at ca. 50 % til ca. 70 % skal til samtale.

Det vil sandsynligvis dreje sig om yderligere ca. 400 ansøgere. Hver samtale koster ca. 2,5 timer at forberede og afholde hvorved merudgiften således vil være ca. 400.000.

8. Behov for regelændringer

Beskriv kort regelgrundlaget, som scenariet angår, herunder behov for regelændringer/forslag som scenariet foranlediger
Ja, behov for BEK ændring hvis krav til kvote 2 ændres fra 7,0 til 8,0.
At ændre indholdet i optagelsessamtalernes MMI-konceptet er ikke en regelændring.

9. Sammenhænge

Beskriv mulige sammenhænge til øvrige tiltag/indsatsområder
Der er tale om indsatser, som kan kombineres med indsatser beskrevet i Scenarie 1B. Hvis man tester de skriftlige kompetencer i optagelsessamtalen behøver man evt. ikke bruge dette som et optagelseskrav fra ansøgers studentereksamen.

10. Opmærksomhedspunkter

Beskriv i punktform opmærksomhedspunkter, herunder tjek for udviklingsgruppens tre obs. punkter og hvad der går tabt ift. den nuværende LU 13.	
Forslaget giver ikke udfordringer mht. de tre obspunkter (1. Mindre bureaukratisk uddannelse med mere tillid til fagfolk/praktikere, 2. Skal kunne foregå på både små og store udbudssteder (i hele landet), 3. Skal kunne rumme skiftende behov/særdagsordner og lokale særpræg uden løbende behov for regelændringer)	
PRO	CON
<ul style="list-style-type: none">Selvom forslaget kan betragtes som en rekrutteringsindsats, vil det med høj sandsynlighed også have en positiv effekt på fastholdelsen jf. resultater fra EVA (2017) der viser, at optagelsessamtalerne (særligt den del, der fokuserer på ansøgers motivation) har større udsigelseskraft i forhold til fastholdelse end karakterer; særligt når det gælder ansøgere med lavere karakterer samt for gruppen af ansøgere med karakter mellem 7,0 – 8,5 (ibid).	<ul style="list-style-type: none">Det vil på kort sigt evt. kunne afholde nogle studerende fra at søge – dvs der må forventes et fald i ansøgerantal på kort sigt/de første år efter indførelse.Det vil kræve ekstra ressourcer at skulle gennemføre optagelsessamtaler med flere ansøgere.

Delscenarie 2B: Justerede karakterkrav

11. Outline (Hvordan & hvornår)

Beskriv kort det konkrete scenarie, herunder centrale aktører og implementeringen. Tilføj evt. grafiske fremstillinger nedenfor tekstboksen

Styrket renommé og fastholdelse kan sikres ved at ændre specifikke karakterkrav til læreruddannelsen og/eller til læreruddannelsens undervisningsfag, fx med et af følgende 2 forslag:

Løsningsforslag nr. 1:

- Alle studerende skal have mindst 4 i dansk (skriftligt og mundtligt) på A- eller B-niveau

Løsningsforslag nr. 2:

- Adgang til undervisningsfagene matematik og fysik/kemi kræver mindst 4 i matematik både mundtligt og skriftligt på B-niveau.
- Adgang til alle øvrige undervisningsfag (dvs. bortset fra matematik og fysik/kemi) kræver mindst 4 i skriftlig dansk.

Begrundelserne for disse to forslag skyldes et ønske om deregulering, da adgangen til undervisningsfag pt. er tungt administrativt, da man skal have B-niveau og mindst 02 i et lignende fag fra sin studentereksamen.

Aktører i dette forslag er KOT-optag og sektorens studieadministrationer.

Alternativ (simpelt):

- Test af skriftlige kompetencer i optagelsessamtalen.
Udelukkende adgangskrav til matematik og fysik/kemi.

12. Økonomi & ressourcer

Beskriv kort scenariets forventede/estimerede økonomiske og ressourcemæssige konsekvenser

Forslagene vil være en deregulering, og derfor kræve færre ressourcer end pt. Der skal gives mindre merit og adgangsforudsætningerne, når den studerende vælger sine 3 undervisningsfag, skal ikke kontrolleres.

13. Behov for regelændringer

Beskriv kort regelgrundlaget, som scenariet angår, herunder behov for regelændringer/forslag som scenariet foranlediger

Ja, forslaget kræver ændringer i bekendtgørelsens bilag.

14. Sammenhænge

Beskriv mulige sammenhænge til øvrige tiltag/indsatsområder

Der er tale om indsatser, som kan kombineres med indsatser i Scenarie 1A. Stiller man krav om 4 i skriftlig og mundtlig dansk fra studentereksamen, behøver man ikke en station der tester dette i optagelsessamtalen. Og omvendt: Hvis man tester for skriftlighed i Optagelsessamtalen, behøver man måske ikke adgangskrav til undervisningsfagene, og kan derfor afbureaukratisere fuldstændigt (måske bortset fra matematik og fysik/kemi).

15. Opmærksomhedspunkter

Beskriv i punktform opmærksomhedspunkter, herunder tjek for udviklingsgruppens tre obs. punkter og hvad der går tabt ift. den nuværende LU 13.	
PRO	CON
<ul style="list-style-type: none">• Forventeligt bedre studenterpopulation i forhold til særligt de boglige fag	<ul style="list-style-type: none">• Det kan være kontraproduktivt at indføre karakterkrav i dansk og matematik kombineret med optagelsessamtaler; jf. EVA, 2017, da optagelsessamtalerne har mere signifikant udsigelseskraft end karakterer; særligt når det gælder ansøgere med lavere karakterer og midterkarakterer.• Ved et kvotesystem, hvor der optages på baggrund af karakterer, bør det overvejes, om det giver mening samtidig at indføre krav om specifikke karakterer i dansk og matematik• Ansøgere med dårlige karakterer i de konkrete fag dansk og matematik fra ungdomsuddannelserne får med denne model ikke mulighed for at forbedre deres kompetencer fx gennem højskoleophold o.a. De vil dog evt. kunne supplere med fag på et højere niveau.• Forslaget vil måske kunne belaste mindre udbudssteder i landet hårdere, idet en del af den nuværende studentervolumen forventeligt ikke vil have et snit over 4 i dansk skriftligt og mundtligt på A- eller B-niveau, se evt. tabel 2 i starten af dette notat.

Delscenarie 2B: Nedsættelse af datagruppe/ekspertgruppe

16. Outline (Hvordan & hvornår)

Beskriv kort det konkrete scenarie, herunder centrale aktører og implementeringen. Tilføj evt. grafiske fremstillinger nedenfor tekstboksen
Ovenstående (2A og 2B) vidner om komplekse problemstillinger, som ikke kan analyseres uden en forskeropkobling til Danmarks Statistik og/eller adgang til data i Forskningsministeriet. Vi foreslår derfor nedsætte en ekspertgruppe der undersøger sammenhæng mellem fastholdelse, de studerendes adgangskrav til fag og fagenes/de studerendes faglige niveau. Mulige hypoteseafprøvninger: <ul style="list-style-type: none">• Kan et skriftligt minimumsniveau bedst opnås via en skriftlig teststation i optagelsessamtalen eller ved en minimumskaraktter i skriftlig dansk fra ens ungdomsuddannelse?• Vil et skriftligt minimumsniveau være tilstrækkeligt som adgang til alle læreruddannelsens undervisningsfag, eller bør der desuden være specifikke krav til visse undervisningsfag (fx matematik og fysik/kemi)?• Med et stort frafald på efteroptaget, er det da bæredygtigt og fordelagtigt at indføre optagelsessamtale for alle studerende der kommer ind via efteroptag?

17. Økonomi & ressourcer

Beskriv kort scenariets forventede/estimerede økonomiske og ressourcemæssige konsekvenser

Engangsbeløb til nedsættelse af arbejdsgruppe.

Yderligere ressourcemæssige konsekvenser afhænger af forslag.

18. Behov for regelændringer

Beskriv kort regelgrundlaget, som scenariet angår, herunder behov for regelændringer/forslag som scenariet foranlediger

Afhænger af datagruppens resultater og anbefalinger/forslag.

19. Sammenhænge

Beskriv mulige sammenhænge til øvrige tiltag/indsatsområder

Sammenhængene fremgår af 2A og 2B.

3. Scenarier for rekruttering: En positiv grundfortælling

3: Endelig anbefaling fra arbejdsgruppen

Hvorfor	Læreruddannelsens identitet hænger sammen med opfattelsen af folkeskolen. Ny solid grundfortælling: LU er en god uddannelse, lærerprofessionen er fantastisk og lønnen er god.
Hvordan	Samarbejde mellem interessenter som KL, DLF, LL, DP m.v. om positiv grundfortælling. VIVE, 2019, s. 14: <i>Ifølge et komparativt studie, som bl.a. tager udgangspunkt i Storbritannien, Finland og Singapore, er der i flere lande gennemført kampagner med henblik på at forbedre rekrutteringsgrundlaget og tiltrække flere lærerstuderende. Disse kampagner har (...) taget udgangspunkt i surveys blandt lærerstuderende med henblik på at afdække, hvad de selv finder attraktivt ved faget.</i>
Behov for regelændringer	Nej.
Økonomi og ressourcer	Afhænger af omfang.

1. Genstand (Hvad)

Styrket rekruttering på læreruddannelsen gennem <ul style="list-style-type: none">Udvikling af en solid og positiv og vedvarende grundfortælling om folkeskolen og læreruddannelsen

2. Formål (Hvorfor)

Formålet med dette scenarie er at tale folkeskolen og læreruddannelsen op, så potentielle ansøgere ikke mister modet til at søge ind på læreruddannelsen. Der er behov for dygtige folkeskolelærere, der kan dække behovet i hele Danmark.
--

3. Analyse/baggrund

Med et stigende ansøgstal til læreruddannelsen, skal rekrutteringen styrkes. Forslagene i dette scenarie omhandler rekruttering gennem genetablering af den løbende <i>positive grundfortælling om folkeskolen og læreruddannelsen</i> , da læreruddannelsens identitet hænger sammen med opfattelsen af folkeskolen. Arbejdsgruppen foreslår derfor formuleringen af en ny solid grundfortælling.

4. Principper bag løsningsforslag

Princippet bag løsningsforslaget er, at læreruddannelsens rekruttering kan forbedres, hvis grundfortællingerne om folkeskolen og læreruddannelsen er mere positiv. Arbejdsgruppen har ikke et konkret forslag, da dette skal udvikles i DP regi med relevante interessenter, men nedenfor findes indledende begrundelser som styrker forslaget yderligere.

5. Referencer

Oplis de anvendte kilder
(Ingen referencer)

6. Outline (Hvordan & hvornår)

Beskriv kort det konkrete scenarie, herunder centrale aktører og implementeringen. Tilføj evt. grafiske fremstillinger nedenfor tekstboksen

Forslag til indhold:

- Fokus på renommé
- Pt et solidt politisk vindue
- Corona har vist, at læreren har afgørende betydning
- Søgning til læreruddannelsen er en afspejling af situationen i folkeskolen.
- Specifikt samarbejde med DLF om at tale læreruddannelsen op
- Specifikt samarbejde med De Frie Skolers Lærerforening
- Specifikt samarbejde med KL om fortællingen af overgangen fra læreruddannelsen til jobbet som folkeskolelærer
- Historier om at man som nyansat lærer bliver sikret et god introduktion til jobbet (se her scenarie 7)

Indholdet kan med fordel udarbejdes af DPs kommunikationsafdeling fx i samarbejde med et PR-bureau.

4. Scenarier for rekruttering: Samarbejde med ungdomsuddannelser

Endelig anbefaling fra arbejdsgruppen

Delmål 4: Flere STX'ere på læreruddannelsen

Hvorfor	At sikre et udvidet rekrutteringsgrundlag til læreruddannelsen
Hvordan	Rekruttering fra STX og udvidelse af ansøgerpopulationen
Behov for regelændringer	Afhænger af konkrete forslag
Økonomi og ressourcer	Afhænger af konkrete forslag

1. Genstand (Hvad)

Styrket rekruttering på læreruddannelsen gennem:

- Specifikt samarbejde rettet mod STX
- Specifikt samarbejde rettet mod HF og VUC
- Specifikt samarbejde rettet mod HTX og HHX.

2. Formål (Hvorfor)

Indsatsen formål er brobygning med ungdomsuddannelserne, da der er behov for et tilstrækkeligt antal dygtige folkeskolelærere, der kan dække behovet i hele Danmark.

3. Analyse/baggrund

Med et stigende ansøgertal til læreruddannelsen, skal rekrutteringen styrkes. Forslagene i dette scenarie omhandler rekruttering gennem et udvidet og stærkere samarbejde med ungdomsuddannelserne ud fra den hypotese, at vi pt. ikke får fat i alle dem, som potentielt burde læse til lærer. De unge skal kunne orientere sig mod læreruddannelsen og det kan ske gennem et intensiveret samarbejde med STX, HF, VUC, HTX og HHX.

4. Principper bag løsningsforslag

Princippet bag løsningsforslaget er, at læreruddannelsens rekruttering kan forbedres ved at styrke oplysningen om læreruddannelsen. Dvs. ved yderligere *brobygning* til ungdomsuddannelserne.

Arbejdsgruppen har tre konkrete forslag:

- Specifikt samarbejde rettet mod STX
- Specifikt samarbejde rettet mod HF og VUC
- Specifikt samarbejde rettet mod HTX og HHX.

5. Referencer

Oplis de anvendte kilder

VIVE, 2019, s. 14: "Ifølge et komparativt studie, som bl.a. tager udgangspunkt i Storbritannien, Finland og Singapore, er der i flere lande gennemført kampagner med henblik på at forbedre rekrutteringsgrundlaget og tiltrække flere lærerstuderende. Disse kampagner har på samme måde som Reimer & Dorf (2014) taget udgangspunkt i surveys blandt lærerstuderende med henblik på at afdække, hvad de selv finder attraktivt ved faget. Survey-resultaterne peger på, at det i kampagnerne eksempelvis er værd at lægge vægt på fagets vigtighed."

Delscenarie 4A: Samarbejde med STX samt ændring af bekendtgørelse

6. Outline (Hvordan & hvornår)

Beskriv kort det konkrete scenarie, herunder centrale aktører og implementeringen. Tilføj evt. grafiske fremstillinger nedenfor tekstboksen
<p><u>Ændring af bekendtgørelse:</u> Stx-elever har fokus rettet mod universiteterne, en situation der er blevet forværret med den seneste gymnasireform, hvor stx specifikt er målrettet de lange videregående uddannelser. Det er særdeles uheldigt for rekruttering til læreruddannelsen (og øvrige professionsbacheloruddannelser).</p> <p>Studerende på stx bør også rettes hen mod professionshøjskolerne, fx læreruddannelsen.</p> <p><u>Brobygningsprojekter:</u> Forslaget går desuden ud på at udforme/udbygge eksisterende brobygningsprojekter mellem gymnasiet (stx) og professionshøjskolerne for at sikre øget rekruttering og mere afklarede ansøgere blandt stx målgruppen..</p>

7. Økonomi & ressourcer

Beskriv kort scenariets forventede/estimerede økonomiske og ressourcemæssige konsekvenser
<p><u>Ændring af bekendtgørelse:</u> Ingen direkte ressourcemæssige konsekvenser – på sigt en styrkelse af den offentlige sektor i Danmark.</p> <p><u>Brobygningsprojekter:</u> Er erfaringsmæssigt omkostningstunge.</p>

8. Behov for regelændringer

Beskriv kort regelgrundlaget, som scenariet angår, herunder behov for regelændringer/forslag som scenariet foranlediger
<p><u>Ændring af bekendtgørelse:</u> Der er ikke tale om en regelændring knyttet til BEK for læreruddannelsen, men der er tale om en udfordring knyttet til stx-bekendtgørelsen, som pt. retter sig mod de længere videregående uddannelser.</p> <p>HF-bekendtgørelsen og stx-bekendtgørelsen er blevet adskilt.</p>

9. Sammenhænge

Beskriv mulige sammenhænge til øvrige tiltag/indsatsområder
Selvstændig indsats rettet mod en ansøgergruppe som historisk har søgt mod læreruddannelsen og som pt. ikke bliver vejledt i den retning.

10. Opmærksomhedspunkter

Beskriv i punktform opmærksomhedspunkter, herunder tjek for udviklingsgruppens tre obs. punkter og hvad der går tabt ift. den nuværende LU 13.	
Forslaget giver ikke udfordringer mht de tre obspunkter	
PRO	CON

<ul style="list-style-type: none"> • Kan øge lærere og -vejledere fra ungdomsuddannelsernes kendskab til læreruddannelsen. • Kan rette elevernes – ikke mindst stx-elevs - opmærksomhed mod læreruddannelserne og dermed øge ansøgerfeltet • Mere afklarede ansøgere 	<ul style="list-style-type: none"> • Ressourcekrævende. Skal tilpasses strukturen på de enkelte uddannelser.
---	---

Delscenarie 4B: Samarbejde med HF (og VUC)

11. Outline (Hvordan & hvornår)

Beskriv kort det konkrete scenarie, herunder centrale aktører og implementeringen. Tilføj evt. grafiske fremstillinger nedenfor tekstboksen
Professionshøjskolerne har de seneste år haft succes med at række ud mod HF og VUC med konkrete brobygningsaktiviteter, bl.a. hvor de studerende er på besøg på professionshøjskolerne og stifter bekendtskab med eksempelvis indholdet på en læreruddannelse samt læreruddannelsens arbejdsformer.

12. Økonomi & ressourcer

Beskriv kort scenariets forventede/estimerede økonomiske og ressourcemæssige konsekvenser
Brobygningsprojekter er erfaringsmæssigt omkostningstunge, da de skal tilpasse de enkelte institutioner og uddannelser.

13. Behov for regelændringer

Beskriv kort regelgrundlaget, som scenariet angår, herunder behov for regelændringer/forslag som scenariet foranlediger
Der er ikke tale om en regelændring knyttet til BEK for læreruddannelsen.

14. Sammenhænge

Beskriv mulige sammenhænge til øvrige tiltag/indsatsområder
Selvstændig indsats rettet mod en ansøgergruppe, som har et højere frafald end studerende fra stx. HF-studerende kan og kommer pt. i studiepraktik.

15. Opmærksomhedspunkter

Beskriv i punktform opmærksomhedspunkter, herunder tjek for udviklingsgruppens tre obs. punkter og hvad der går tabt ift. den nuværende LU 13.	
Forslaget giver ikke udfordringer mht de tre obspunkter	
PRO	CON
<ul style="list-style-type: none"> • Kan øge lærere og -vejledere fra ungdomsuddannelsernes kendskab til læreruddannelsen. • Kan rette elevernes opmærksomhed mod 	<ul style="list-style-type: none"> • Ressourcekrævende. Skal tilpasses hver institutions unikke forhold.

læreruddannelserne og dermed øge ansøgerfeltet <ul style="list-style-type: none"> • Mere afklarede ansøgere 	
--	--

Delscenarie 4C: Samarbejde med HTX og HHX

16. Outline (Hvordan & hvornår)

Beskriv kort det konkrete scenarie, herunder centrale aktører og implementeringen. Tilføj evt. grafiske fremstillinger nedenfor tekstboksen
Brobygningsindsatser med tanke på rekruttering af studenter fra HTX og HHX, bl.a. med det formål at få en bredere rekrutteringsbase, men også med det formål at styrke rekruttering af studerende til STEM-fagene. Pt optager læreruddannelsen meget få studerende fra denne målgruppe jvf opgørelse side 9.

17. Økonomi & ressourcer

Beskriv kort scenariets forventede/estimerede økonomiske og ressourcemæssige konsekvenser
Ny udgift for professionshøjskolerne. Der er ikke tradition for samarbejde mellem læreruddannelsen og handelsskoler samt teknisk gymnasium, så dette samarbejde skal opbygges og vedligeholdes.

18. Behov for regelændringer

Beskriv kort regelgrundlaget, som scenariet angår, herunder behov for regelændringer/forslag som scenariet foranlediger
Der er ikke tale om en regelændring knyttet til BEK for læreruddannelsen.

19. Sammenhænge

Beskriv mulige sammenhænge til øvrige tiltag/indsatsområder
Der er overlap til scenarie 6A om mangfoldig rekruttering.

20. Opmærksomhedspunkter

<i>Beskriv i punktform opmærksomhedspunkter, herunder tjek for udviklingsgruppens tre obs. punkter og hvad der går tabt ift. den nuværende LU 13.</i>	
Forslaget giver ikke udfordringer mht de tre obspunkter	
PRO	CON
<ul style="list-style-type: none"> • Kan give en ny type ansøgere – en fordel som VIVE (2019) fremhæver. 	<ul style="list-style-type: none"> • Pt uvist hvor stort et segment vi vil kunne rekruttere fra denne målgruppe.

5. Scenarier for rekruttering: Udvidelse af ansøgerpopulationen

Endelig anbefaling fra arbejdsgruppen

Delmål 5: Udvidelse af ansøgerpopulationen

Hvorfor	At sikre et udvidet rekrutteringsgrundlag til læreruddannelsen
Hvordan	Rekruttering fra STX og udvidelse af ansøgerpopulationen
Behov for regelændringer	Afhænger af konkrete forslag
Økonomi og ressourcer	Afhænger af konkrete forslag

1. Genstand (Hvad)

Styrket rekruttering på professionshøjskolerne, herunder læreruddannelsen, gennem at udvide bredden i ansøgerfeltet., dvs:

- Mangfoldig rekruttering
- Evt nye udbudssteder/udbudsformer
- Eftersyn af tekniske bindinger, fx eftersyn af merit, vinteroptag og RKV.

2. Formål (Hvorfor)

Formålet er at sektoren gentænker vores rekruttering og vores tilbud, da der er behov for et tilstrækkeligt antal dygtige folkeskolelærere, der kan dække behovet i hele Danmark.

3. Analyse/baggrund

Med et stigende ansøgstal til mange af professionshøjskolernes uddannelser, skal rekrutteringen styrkes. Forslagene i dette scenarie omhandler rekruttering gennem at *udvide* professionshøjskolernes (herunder læreruddannelsens) ansøgerpopulation.

4. Principper bag løsningsforslag

Princippet bag løsningsforslaget er, at professionshøjskolerne, herunder læreruddannelsen, kan styrke deres optag ved at udvide feltet af potentielle ansøgere. Dette arbejde skal foregå i regi af Danske Professionshøjskoler, da det omfatter flere uddannelser end læreruddannelsen, og kan fx have fokus på:

- Mangfoldig rekruttering
- Uddannelser i hele Danmark
- Eftersyn af tekniske bindinger, fx eftersyn af merit, vinteroptag og RKV.

5. Referencer

Oplis de anvendte kilder

VIVE, 2019, s. 14: "I forhold til de mere målrettede rekrutteringsinitiativer peger dele af litteraturen om læreruddannelsen på et generelt behov for at rekruttere og fastholde en mangfoldig gruppe af lærerstuderende. Ifølge et omfattende litteraturreview kan lærerstuderende med en bestemt kulturel identitet og social baggrund have meget svært ved at undervise børn og unge med en anden baggrund, hvilket kan tale for en målrettet rekruttering blandt særlige grupper, som er underrepræsenteret blandt lærere (Cochran-Smith & Villegas, 2016). Ifølge flere af studierne udgør kampagner målrettet disse grupper samt mere fleksible muligheder for at opnå en læreruddannelse for personer med erhvervs erfaring uden for lærerfaget 'best practice' (Goldhaber, 2019; Schleicher, 2011). Andre studier stiller sig dog mere skeptiske over for alternative og mere fleksible veje til lærergerningen, idet der argumenteres for, at disse kan medføre en mindre stærk profession og generel lavere

lærerkvalitet (Darling-Hammond & Lieberman, 2012; Darling-Hammond et al., 2017)."

Delscenarie 5: Mangfoldig rekruttering

6. Outline (Hvordan & hvornår)

Beskriv kort det konkrete scenarie, herunder centrale aktører og implementeringen. Tilføj evt. grafiske fremstillinger nedenfor tekstboksen

Bredere rekruttering. Skærpelse af sektorens evne til at tænke bredt og nyt.

Mangfoldig rekruttering er relevant fx med tanke på akademikere som er arbejdsløse, indvandre og flygtninge med relevante uddannelser bag sig og uuddannede ansatte i folkeskolen. Der er muligheder via meritlæreruddannelsen, gennem realkompetencevurderinger, FIF-kurser og måske særlige formater af læreruddannelsen, eksempelvis Absalons skolebaserede læreruddannelse og UCL´s Trainee-uddannelse.

Sektoren har behov for at gentænke adgangskravene til læreruddannelsen og få en grundlæggende forståelse for "underrepræsenterede grupper" med den ambition at få en bredere rekruttering til læreruddannelsen.

7. Økonomi & ressourcer

Beskriv kort scenariets forventede/estimerede økonomiske og ressourcemæssige konsekvenser

Særlige formater af læreruddannelsen er en ekstra ressource, særligt i en opstartsfasen.

8. Behov for regelændringer

Beskriv kort regelgrundlaget, som scenariet angår, herunder behov for regelændringer/forslag som scenariet foranlediger

Umiddelbart ikke behov for regelændringer

9. Sammenhænge

Beskriv mulige sammenhænge til øvrige tiltag/indsatsområder

Der er sammenhænge til forslag 4B.

10. Opmærksomhedspunkter

Beskriv i punktform opmærksomhedspunkter, herunder tjek for udviklingsgruppens tre obs. punkter og hvad der går tabt ift. den nuværende LU 13.

Forslaget giver ikke udfordringer mht de tre obspunkter

PRO

CON

• Professionshøjskolerne har over en årrække erfaret, at rekrutteringen til professionsbacheloruddannelserne bliver mere mangfoldig, og har således allerede erfaringer med området.	• Ressourcekrævende

6. Delscenarie 6: Eftersyn af tekniske bindinger

Endelig anbefaling fra arbejdsgruppen

Delmål 6: Eftersyn af tekniske bindinger, fx KOT vinteroptag

Hvorfor At sikre et udvidet rekrutteringsgrundlag til læreruddannelsen

Hvordan Rekruttering fra STX og udvidelse af ansøgerpopulationen

Behov for regelændringer Afhænger af konkrete forslag

Økonomi og ressourcer Afhænger af konkrete forslag

11. Outline (Hvordan & hvornår)

Beskriv kort det konkrete scenarie, herunder centrale aktører og implementeringen. Tilføj evt. grafiske fremstillinger nedenfor tekstboksen

Det er antagelsen, at der er et uforløst potentiale vedr. rekruttering, som kunne forløses ved "at tænke ud af boksen". Kunne man starte med at se på, hvor der er høj arbejdsløshed, og om nogle i denne population (fx arbejdsløse humanister eller håndværkere med arbejdsskader) kunne sluses mere effektivt ind i læreruddannelsen?

Her tre eksempler på steder, hvor der kan være et uforløst potentiale:

1) Realkompetencevurderinger. Det er hypotesen, at institutionerne behandler disse meget forskelligt og måske slet ikke modtager nok. Kan vi åbne op for, og gøre flere ansøgere bevidste om, at det er muligt at komme ind på læreruddannelsen uden at leve 100 pct. op til de fastsatte krav? Potentialet i realkompetencevurderingerne kunne måske udnyttes til i højere grad at optage dygtige og motiverede studerende.

2) Kunne et eftersyn af vinteroptaget give et større optag? Fx med tanke på KOT? Kunne vinteroptaget og sommeroptaget egentlig være lige store? Er der muligheder i at se på en skærpelse af / en større systematik knyttet til vinteroptaget?

3) Forberedende kurser som vi kender det fra FIF-kurserne.

12. Økonomi & ressourcer

Beskriv kort scenariets forventede/estimerede økonomiske og ressourcemæssige konsekvenser

Disse typer analyser kræver metakompetencer, som professionshøjskolerne ikke nødvendigvis har. Fx understøttelse af eksperter med kompetencer inden for beskæftigelse og aktivering.

13. Behov for regelændringer

Beskriv kort regelgrundlaget, som scenariet angår, herunder behov for regelændringer/forslag som scenariet foranlediger
Er pt. uklart.

14. Sammenhænge

Beskriv mulige sammenhænge til øvrige tiltag/indsatsområder
Indsatsen hænger sammen med rekrutteringsindsatserne beskrevet under scenarie 4 (brobygning til ungdomsuddannelserne).

15. Opmærksomhedspunkter

<i>Beskriv i punktform opmærksomhedspunkter, herunder tjek for udviklingsgruppens tre obs. punkter og hvad der går tabt ift. den nuværende LU 13.</i>	
PRO	CON
<ul style="list-style-type: none">• Rekrutteringsmassen vil blive større ved større anvendelse af realkompetencevurderinger.• Den nuværende regering har stort fokus på den gruppe af borgere, der falder af i uddannelsessystemet og aldrig får en uddannelse. Samtidig er der politisk fokus på sporskifte og opkvalificering.	<ul style="list-style-type: none">• Vi kender ikke potentialet, kræver et metaperspektiv på hele problematikken.

7. Scenarier for fastholdelse: Eksemplarisk studiekultur

1. Genstand (Hvad)

Styrket fastholdelse på læreruddannelsen gennem

- Et eksemplarisk studiemiljø (ift. folkeskolen) og
- Praksissamarbejde og integreret praktik

2. Formål (Hvorfor)

Der er behov for at fastholdelse flere studerende i læreruddannelsen gennem bedre integration af studerendes erfaringer fra praktikken samt at styrke studieintensiteten gennem en mere professionel og *eksemplarisk* studiekultur

3. Analyse/baggrund

Over en årrække har frafaldet på læreruddannelsen været højt. Desuden påpeger ekspertgruppen i sin evaluering af læreruddannelsen (UFM, 2018), at der er behov for at styrke læreruddannelsens læringskultur, så de studerende kan "agere i, forholde sig analyserende og udviklende til skolevirkeligheden" (s. 78).

Data fra flere Professionshøjskoler viser, at frafald på uddannelsen sker efter praktikken og på alle årgange (modsat flere andre uddannelser).

4. Principper bag løsningsforslag

Princippet bag de to delscenarier er, at læreruddannelsen kan styrke sin fastholdelse gennem tiltag, der fremmer et mere professionelt og eksemplarisk studiemiljø på læreruddannelsen.

Arbejdsgruppen har to forslag:

- Afspejling af lærerprofessionen i læreruddannelsen
- Integration af læreruddannelsens fag, praktik og praksissamarbejde.

5. Referencer

Oplis de anvendte kilder

At læreruddannelsen afspejler folkeskolen understreges løbende i ekspertgruppens rapport (UFM, 2018), fx her: "Manglende parathed i forhold til at løse opgaver og generelt være en del af skolehverdagen i praktikken kan give de studerende en mindre god oplevelse af mødet med virkeligheden og smitte af på deres senere oplevelser af at være parate og i stand til at bringe tillagte kompetencer i spil i praksis. Derfor er der ifølge professionshøjskolerne behov for at fokusere på at styrke de studerendes parathed og professionelle tilgang til virket som lærer allerede tidligt i uddannelsesforløbet." (UFM, 2018, s. 70)

Undersøgelser peger på, at læreruddannelsens genstandsfelt (skolen) og relationsarbejdet med eleverne er en motivationsfaktor for de studerende, (Pia Rose Böwadt, Rikke Pedersen og Nana Vaaben, 2017, "Først og fremmest elsker jeg at arbejde med børn").

Delscenarie 7A: Afspejling af lærerprofessionen i uddannelsen

6. Outline (Hvordan & hvornår)

Beskriv kort det konkrete scenarie, herunder centrale aktører og implementeringen. Tilføj evt. grafiske fremstillinger nedenfor tekstboksen
Formålet med scenariet er at sektoren sætter professionen, som vi uddanner til, helt centralt. At en stærk læreruddannelsesdidaktik er kendetegnende for undervisningen gennem hele læreruddannelsen. Det kræver at der er stærk fokus på lærerrollen og professionens afspejling i læreruddannelsen.
I stikordsform indebærer initiativet følgende:
<ul style="list-style-type: none">• Fokus på eksemplarisk undervisning og "det eksemplariske i fagene"• Langt mere kontakt med underviseren, som vi ser i folkeskolen• Mere praksisinddragelse i fagene, fx i form af cases fra skolen• Formativ feedback af studerende• Systematisk inddragelse af undervisere fra læreruddannelsen i folkeskolen• Lektorkvalificering – måske endog særlige kvalificeringsforløb med fokus på deltagelse i og udvikling i folkeskolen
Vi ved, at læreren er af afgørende betydning i folkeskolen – og det skal også fremgå af læreruddannelsen.
Aktørerne i dette forslag er professionshøjskolerne.

7. Økonomi & ressourcer

Beskriv kort scenariets forventede/estimerede økonomiske og ressourcemæssige konsekvenser
Kræver professionshøjskoler som har stærk fokus på undervisernes kompetencer og videngrundlag, dvs. forskningskompetencer, udviklingskompetencer og praksiskendskab.
I forbindelse med implementering af 2013-læreruddannelsen blev der afsat særlige midler af UFM til opkvalificering af undervisere på læreruddannelsen. Det samme er selvfølgelig relevant her, da nye intentioner kræver nye underviserkvalifikationer.

8. Behov for regelændringer

Beskriv kort regelgrundlaget, som scenariet angår, herunder behov for regelændringer/forslag som scenariet foranlediger
Umiddelbart ikke relevant, men et obs-punkt er lektorkvalificering.

9. Sammenhænge

Beskriv mulige sammenhænge til øvrige tiltag/indsatsområder
Sammenhæng til øvrige delelementer i tema B om hhv. Lærers grundfaglighed og Sammenhæng, fordybelse, progression og kompetencemål.

Kan have positiv betydning for fastholdelse af studerende – også med tanke på bredderekuttering.

10. Opmærksomhedspunkter

Beskriv i punktform opmærksomhedspunkter, herunder tjek for udviklingsgruppens tre obs. punkter og hvad der går tabt ift. den nuværende LU 13.

Indsatsen giver ikke udfordringer mht de tre obspunkter.

Til 2013-læreruddannelsen blev der afsat særlige midler af UFM til opkvalificering af undervisere på læreruddannelsen.

PRO

- Kompetencerne er til stede i uddannelsen, men skal formaliseres og systematiseres.
- Fokus på underviserens centrale rolle i fastholdelsen af studerende.

CON

- Ressourcetungt

Delscenarie 7B: Praksissamarbejde og udvikling af praktik

11. Outline (Hvordan & hvornår)

Beskriv kort det konkrete scenarie, herunder centrale aktører og implementeringen. Tilføj evt. grafiske fremstillinger nedenfor tekstboksen

Forslaget ligger i forlængelse af 3A om, at læreruddannelsen skal afspejle professionen, men hvor 3A har fokus på professionsdidaktik, har dette forslag fokus på at videreudvikle modeller for praksissamarbejde og sammenhæng mellem den studerendes undervisningsfag, LG og praktik.

Professionshøjskolerne har siden LU13 arbejdet med udvikling af praksissamarbejde. Der er et potentiale i at videreudvikle sådanne modeller. Desuden kan der være et potentiale i at udvikle praktikken, f.eks. i forhold til stilladsning i begyndelsen af uddannelsen og progression i praktikken undervejs i uddannelsen..

12. Økonomi & ressourcer

Beskriv kort scenariets forventede/estimerede økonomiske og ressourcemæssige konsekvenser

Kræver forpligtende aftaler mellem professionshøjskolerne, KL og DLF

13. Behov for regelændringer

Beskriv kort regelgrundlaget, som scenariet angår, herunder behov for regelændringer/forslag som scenariet foranlediger

Med LU13 fik professionshøjskolerne til opdrag at arbejde med modeller for praksissamarbejde og i dag har alle professionshøjskoler modeller herfor.

Men der findes ikke en formel ramme for praksissamarbejde. Ligesom der heller ikke er øremærkede midler til indsatsen til kommuner/skoler som tilfældet er for praktik. Disse to forhold er en udfordring for praksissamarbejdet.

Der er behov for gensidig forpligtende ramme for praksissamarbejdet – det er ikke tilstrækkeligt, at praksissamarbejde er en forpligtelse for læreruddannelsen.

14. Sammenhænge

Beskriv mulige sammenhænge til øvrige tiltag/indsatsområder

Indsatsen hænger direkte sammen med tema 3A om udvikling af praktik, og beskrives derfor ikke mere udførligt her.

15. Opmærksomhedspunkter

Beskriv i punktform opmærksomhedspunkter, herunder tjek for udviklingsgruppens tre obs. punkter og hvad der går tabt ift. den nuværende LU 13.

Kræver forpligtende samarbejde mellem DLF, KL og professionshøjskolerne.

PRO

- Professionshøjskolerne har et stort empirisk grundlag for at vide, hvad der virker.
- Praksissamarbejde understøtter, at der arbejdes med praksisudfordringer i et professionaliseret forløb, hvor de studerende kan træne deres profession og opnå empiriske erfaringer, der kan kobles til uddannelsen
- Kan bidrage til at modvirke, at nye lærere fravælger folkeskolen, såfremt de klædes bedre på til overgang til job.

CON

- Samarbejdstungt. Skal formaliseres og systematiseres.
- Ressourcetungt at udvikle og vedligeholde.

Delscenarie 7C: Scenarie for rekruttering og fastholdelse: Overgangen fra uddannelse til job

1. Genstand (Hvad)

Styrket rekruttering på læreruddannelsen gennem

- Udvikling af en tryghed ved at komme ud som lærer via en understøttet overgang fra uddannelse til job/ en formaliseret lærerstartsordning

2. Formål (Hvorfor)

Formålet med dette scenarie er at mane den udfordring til jorden, at det er (urimeligt) hårdt, at starte som ny lærer i folkeskolen. Formålet er endvidere at sikre bedre fastholdelse af nyuddannede lærere i de første år i professionen.

3. Analyse/baggrund

Med et stigende ansøgstal til læreruddannelsen, skal rekrutteringen styrkes. Forslagene i dette scenarie omhandler indirekte rekruttering gennem

genetablering af den løbende *positive grundfortælling om folkeskolen*, her underbygget gennem et konkret initiativ vedr. overgangen fra uddannelse til job.

4. Principper bag løsningsforslag

Andre lande har succes med induktionsordninger, eksempelvis Norge.

5. Referencer

Oplis de anvendte kilder

DLF har forslag til styrkelse af overgangen mellem uddannelse og job.

6. Outline (Hvordan & hvornår)

Beskriv kort det konkrete scenarie, herunder centrale aktører og implementeringen. Tilføj evt. grafiske fremstillinger nedenfor tekstboksen

- Ordninger som styrker overgangen fra læreruddannelsen til ansættelse som nyuddannet kræver et samarbejde med DLF og KL.
- Etablering af uddannelsesstillinger i de første år som nyansat lærer med formaliseret observation, feedback og supervision

Scenarier som kunne beskrives, men som er fravalgt:

At højne status og dermed sikre en bedre rekruttering gennem at give dimittenden flere karrieremuligheder (efter- og videreuddannelse i forhold til ledelse, forskning/ph.d., mentoropgaver, udvikling af pensum og aktiviteter vedrørende lokal skoleudvikling) (VIVE, 2019, s. 12f)

Kilder

- EVA (2020). *Et nyt perspektiv på faglige og sociale aspekter af studielivet*. Danmarks Evalueringsinstitut.
- EVA (2019). *De første år på læreruddannelsen*. Danmarks Evalueringsinstitut
- EVA (2017). *Effekten af optagelsessamtaler på læreruddannelsen*. Danmarks Evalueringsinstitut
- EVA (2011). *Læreruddannelsens faglige kvalitet*. Danmarks Evalueringsinstitut.
- NOKUT (2020). *Transforming Norwegian Teacher Education*. NOKUT.
- UFM (2018). *Kvalitet og relevans i læreruddannelsen*. Ekspertgruppens evaluering og vurdering af læreruddannelsen af 2013. Styrelsen for Forskning og Uddannelse
- VIVE (2019). *Læreruddannelsen i et internationalt perspektiv*. Det Nationale Forsknings- og Analysecenter for Velfærd.

Bilag 1: Indgangsniveau i dansk og matematik for lærerstuderende

Danske Professionshøjskoler har primo marts 2021 indhentet data for optagne studerendes karaktergennemsnit i Dansk og Matematik for at understøtte scenarie 1.

Da der er problemer med datas kvalitet, afrapporterer vi her, det der er kortlagt inkl. betænkninger/kommentarer, så udfordringerne med validiteten er tydelig.

Vi har spurgt til:

- Optagne med både min 4 i Dansk og bestået Mat A/B/C
- Optagne med min. 4 i Dansk
- Optagne med bestået Mat A/B/C.

I den forbindelse er rejst flg spørgsmål, bl.a.:

- Der er mange forskellige matematikniveauer (A, B, C, Naturfag), hvordan vurderer man dem ift. hinanden?
- Man har både mundtlige og skriftlige standpunktskarakter, eksamenskarakterer og ASSO'er – hvornår har man bestået/"fået over 4"?
- Hvad med den gamle skala? Er 7 = 4?

Alt dette har *alt andet lige* været muligt at finde løsninger på, men vi har ikke kunnet få data fra alle professionshøjskoler, da ikke alle opgør det. Dem vi har fået data fra har ikke nødvendigvis de samme definitioner, og få af dem – hvis nogle – har overblik over alle studerende, da professionshøjskolerne ikke opgør sådanne data for studerende optaget i efteroptaget.

Det betyder, at når det nedefor fremgår, at lidt over 50 pct. har fået minimum 4 i Dansk eller bestået Matematik, så ved vi reelt ikke, hvad det betyder. Læreruddannelsen har et stort efteroptag, hvor dette ikke opgøres.

Her er de samlede tal for KP, VIA, UCL og UCN.

Studieår	Antal optagne	Optagne med både min 4 i Dansk og bestået Mat A/B/C	Optagne med min. 4 i Dansk	Optagne med bestået Mat A/B/C
2015/16	2.406	1.331	1.543	1.671
2016/17	2.769	1.477	1.681	1.850
2017/18	2.714	1.513	1.701	1.901
2018/19	2.607	1.481	1.667	1.842
2019/20	2.317	1.357	1.528	1.667

Eksempelvis betyder ovenstående ikke, at 1.357 ud af 2.317 studerende (59 pct.) har minimum 4 i Dansk og bestået Mat A/B/C. Det betyder, at *minimum* 59 pct. har. Men for de resterende knap 1.000 studerende, er det uvist grundet det store efteroptag.

Da datakvaliteten ifht ovenstående er tvivlsom, betyder det, at der er behov for længere tid til sådan en indsamling, og så skal den sendes til et udvalg, fx studiechefudvalget, hvor de får ansvaret for at sikre datakvalitet for deres respektive PH'er, så der sikres et validt grundlag at træffe en egentlig beslutning på baggrund af hvad angår at indføre specifikke adgangskrav til fag.